

SPINET

Postbus 48, 6590 AA Gennepe
secretariaat-cssp@missie-geest.nl
www.missie-geest.nl
IBAN NL72RABO0116166444
BIC RABONL2U

SPIRITIJS NEDERLANDS TIJDSCHRIFT

Jaargang 72 no. 6

Juni 2017

Pinksteren 2017

De Geest waait waarheen Hij wil (Joh. 3,8)

Paul Murray o.p. heeft eens gezegd dat het, om de spirituele traditie van een religieuze congregatie te begrijpen, soms volstaat om enkele sleutelwoorden uit zo'n traditie te identificeren en deze vervolgens te volgen, teruggaande in het verleden. "Als het ware om het punt te ontdekken waar een draad begint". Dat zegt Paul Murray o.p. in zijn boek *"De nieuwe wijn van de Dominicaanse spiritualiteit"*. Voor zijn eigen Dominicaanse traditie noemt hij dan het woord "geluk" als een term die werkelijk teruggaat tot de oorsprong van zijn Orde. Als wij nadenken over onze gemeenschappelijke spiritijnse cultuur zouden ook wij er baat bij kunnen hebben om datzelfde te doen, persoonlijk en als gemeenschap. Welke zijn dan die sleutelwoorden uit onze spiritijnse geestelijke traditie, en hoe verstaan we die vandaag, uitgaande van onze diverse culturele gezichtspunten? Zonder twijfel zouden we dan termen vinden als: "missie, gemeenschap, de armen".

Onze historicus Henry Koren was van mening dat het begrip "beschikbaarheid" centraal staat in ons spiritijns charisma. "Het komt me voor dat we de beleving van onze spiritualiteit het best kunnen beschrijven als *"een evangelische beschikbaarheid, steeds een en al oor voor*

de Heilige Geest die zich in de concrete situaties van het leven manifesteert . Deze beschikbaarheid heeft twee kanten: beschikbaar zijn voor God en voor onze broeders en zusters; zij houdt in “een bewust blijven reflecteren op de manier waarop je het leven ervaart in zijn voortdurende ontwikkeling.” En ook een bereidheid om het verleden los te laten waar dat niet langer relevant is voor onze tijd. Een getuige uit de XVIIIe eeuw, Charles Besnard, algemeen overste van de Montfortanen, zegt het heel duidelijk: de evangelische beschikbaarheid werd gezien als een wezenskenmerk van de congregatie, gesticht door Poulart des Places. Hij schrijft dat “de spiritijnen bereid zijn om overal heen te gaan waar hen een taak wacht in dienst van het heil van de zielen. En dat ze zich bij voorkeur wijden aan de missies, overzees of in eigen land. Dat ze bereid zijn om te gaan wonen op de armste en meest verlaten plaatsen, waarvoor moeilijk werkers te vinden zijn. Dat kan zijn ergens diep in het achterland, of in een armzalig ziekenhuis. Dat kan zijn door les te geven op een college, onderricht te geven op een seminarie of ergens leiding te geven aan een arme parochie. Ze zijn bereid om naar de verste uithoeken van het koninkrijk te gaan om daar in armoede te leven, of zelfs om de zeeën over te gaan naar het eind van de wereld om mensen te winnen voor Jezus Christus. Hun devies is steeds: Hier ben ik, zend mij, klaar om uw wil te doen (Jes. 6,8)”.

Hetzelfde geldt voor François Libermann. Het hart van de missionaire spiritualiteit van zijn sociëteit was een totale beschikbaarheid in de handen van de Heer in dienst van degenen die uitgesloten en veracht werden. Zo stond het in de Acte van Toewijding aan onze Heer Jezus Christus. Iedere medebroeder moest die uitspreken bij zijn vertrek naar de missie. “Ik bied mijzelf aan, en geef mij volledig en zonder reserve aan U om heel mijn leven in dienst te stellen van het heil en de heiliging van de zielen... Ik wijd mij bijzonder toe aan hen die het meest verlaten en veracht zijn” (ND II, 361). In ons persoonlijk leven en in ons ministerie vertaalt deze beschikbaarheid zich in een openheid voor en een vredevolle volgzaamheid aan de werking van de Heilige Geest. “Uzelf bent het schip, uw hart is het zeil, de Heilige Geest is de wind. Zijn adem blaast in onze wil en stuwt de ziel naar het doel dat God voor ogen staat” (ND VII, 148). Het belangrijkste gebed van de spiritijn is daarom dat van onze tweede stichter zelf: “O goddelijke Geest, doe mij uw zachte stem verstaan... Ik wil voor U zijn als een licht veertje, opdat uw adem het heenvoert waar hij wil en ik er nooit de minste weerstand aan bied” (Comm. St. Jan 123).

Het woord “beschikbaarheid” komt vijf keer voor in onze spiritijnse leefregel: het betreft een essentiële eigenschap van onze missionaire roeping. Een bereidheid “om daar heen te gaan waar de congregatie ons zendt”(SLR 25). Net als Maria beleven wij onze missie in een algehele en vrije volgzaamheid aan de Heilige Geest, met totale wegschenking van onszelf en in volledige beschikbaarheid voor de zending van Jezus (SLR 5, 75). Het doel van onze religieuze professie is, om de Heilige Geest ons geheel en al in bezit te laten nemen en van ons instrumenten te maken, totaal beschikbaar voor de dienst van het Evangelie (SLR 60,74). Maar de inspiratie van de Heilige Geest is niet alleen een kwestie van persoonlijke interpretatie. Zij is de vrucht van een proces van overleg in gemeenschap. En uiteindelijk wordt ze voor ons concreet vertaald door hen aan wie wij de dienst van het leiderschap hebben toevertrouwd (SLR 77, 77.1 en 77,2).

Tijdens de Uitgebreide Algemene Raad van 2016 is de bezorgdheid geuit, dat wij het gevoel voor dit wezenlijk aspect van ons spiritijns charisma aan het verliezen zijn. Daar zijn verschillende voorbeelden van te geven.

- De prioriteiten van onze Congregatie zijn heel helder, en daartoe horen de eerste evangelisatie, werken met inheemse volkeren, de interreligieuze dialoog. Niettemin, de verbintenissen die deze prioriteiten het meest belichamen behoren ook tot de meest kwetsbare. Er zijn momenteel maar vijf medebroeders in Algerije, twee in Mauritanië, vijf in Pakistan, die in Papoea Nieuw Guinea, drie bij de oorspronkelijke bewoners van Australië en negen in Amazonië. In de meeste gevallen zijn het oudere confraters die deze missies in stand houden, mensen die al het grootste deel van hun missionarisleven achter zich hebben.
- De huidige tendens tot mobiliteit in de congregatie ondermijnt de stabiliteit van meerdere van onze missionaire engagementen. Heel wat medebroeders waren benoemd voor deze en soortgelijke groepen, maar veel van hen zijn er slechts een relatief korte tijd gebleven om zich vervolgens te wijden aan een ander type ministerie.
- Zeven en vijftig medebroeders hebben in 2016 hun missionaire benoeming ontvangen. Negentien van hen hebben in hun brief aan de algemene raad hun eigen circonscripctie van oorsprong als eerste voorkeur opgegeven, en twee en dertig als een van drie voorkeuren. De oversten van de betreffende circonscripcties hebben gevraagd om drie en twintig van die zeven en vijftig jonge medebroeders daar te mogen houden.
- Waar nodig worden we geroepen om ons te bevrijden van bepaalde bestaande verbintenissen om te kunnen beantwoorden aan de noden van deze tijd (SLR 25). Niettemin zijn veel circonscripcties weinig bereid om historisch gegroeide ministeries los te laten en nieuwe periferieën te zoeken voor onze spiritijnse missie, die meer in de lijn liggen van ons charisma in de lokale kerk.

Ik geef me er wel rekenschap van dat de situaties erg complex kunnen zijn en dat statistieken niet alles zeggen. Maar als we authentieke navolgers van Poullart des Places en François Libermann willen zijn, moeten we ons toch serieus een aantal vragen stellen. Wat is voor ons belangrijker: onze bestaande engagementen in de circonscripctie te behouden, of op een creatieve manier te beantwoorden aan de behoeften van de hedendaagse evangelisatie? (SLR 2, 25) In welke mate sta ik werkelijk open voor een benoeming door de congregatie die niet mijn onmiddellijke voorkeur heeft en die een bedreiging kan vormen voor de rust van mijn comfort zone? Heb ik mij zozeer geïdentificeerd met een ministerie of een bepaalde gemeenschap dat ik in feite niet meer in staat ben om te antwoorden op een nieuwe uitdaging van de Geest?

Het bewonderenswaardig voorbeeld van talrijke spiritijnen die ons zijn voorgegaan herinnert ons eraan “dat het leven toeneemt naarmate het gegeven wordt en zwakker wordt in het isolement en het comfort. Degenen die hun veiligheid op de tweede plaats laten komen en met passie hun zending vervullen om aan anderen het leven te brengen, halen in feite het meeste uit hun leven... Dat is uiteindelijk wat missie is. (Evangelii Gaudium 10)

Bereiden we ons voor op het naderend Pinksterfeest door de Heilige Geest te bidden onze geest en ons hart als spiritijnen te vernieuwen, opdat we waarlijk zijn instrumenten mogen zijn om het aanschijn van de aarde te vernieuwen.

w.g. John Fogarty cssp

Algemeen Overste

Thuis geraakt

*Jan Franken (Vereniging Pastoraal Werkenden) in gesprek met Charles Eba'a.
Overgenomen uit VPWinfo.nl – december 2016.*

Charles Eba'a is pastoor in Heerenveen en een aantal omliggende parochies sinds een maand of negen. Hij is 44 jaar, geboren in Kameroen en hiervoor is hij tien jaar werkzaam geweest in een parochie in Rotterdam.

Hij is lid van de orde van de paters Spiritijnen. Met deze zwarte Afrikaan praten over diversiteit in Nederlands parochies kan niet zonder eerst naar zijn oorsprong te gaan. Hij praat er open en enthousiast over.

Hoe komt het dat je priester geworden bent en hoe ben je gevormd?

Ik was zeven jaar en wij woonden in een parochie van de paters Spiritijnen. Ik was daar misdienaar. Mijn opa had mijn vader verteld dat hij gedroomd had dat één van zijn kleinkinderen priester zou worden. Ik had een paar broers maar die werden allemaal geen priester. Ik ging naar college bij de paters Maristen vanaf mijn twaalfde. Daar ben ik in mijn geloof gevormd. Daarna ging ik naar het klein seminarie, naar het lyceum. Twee jaar lang was ik niet op een priesteropleiding. Klaarblijkelijk was die breuk in mijn lijn nodig om mijn eigen weg te vinden. Met steun van mijn zus kwam ik daarna bij de Broeders van Sint Jan. Bij de broeders heb ik leren bidden. Rond mijn 19^e begon ik aan het opleidingstraject bij de Spiritijnen. Een deel van de opleiding heb ik in Gabon gedaan; de theologie in Nigeria in het Engels. Uiteindelijk kwam de droom van mijn opa uit en daar was mijn vader heel blij mee.

Heb je in Kameroen in een parochie gewerkt en hoe ben je in Nederland terecht gekomen?

Nee ik heb daar niet echt in een parochie gewerkt. Tijdens de zeven maanden dat ik op een visum wachtte, heb ik wel in diverse parochies geholpen.

Vanuit het generalaat van de Spiritijnen was er een prioriteitenlijstje opgesteld van landen waarnaar ik gezonden zou worden. Dat waren Brazilië, Gabon en België. En toen werd het Nederland, waaruit blijkt dat God de zaken op zijn manier doet. Van Nederland wist ik dat het het land van de euthanasie was en andere vreemde dingen, gelegaliseerde prostitutie, veel water en koud. En ik wist dat er veel moslims in Nederland woonden.

Ik dacht: "God wat doe je me nu weer aan?" Nigeria had ik al als een straf ervaren, omdat Kameroen veel losser is dan Nigeria. En nu dit.

Wat bedoel je met losser?

Dat er in Nigeria veel meer hiërarchie is. Zo eten studenten en docenten niet aan dezelfde tafel. Maar goed ik heb Nigeria overleefd. God heeft een plan met mij en nu hoor ik hier dus thuis. Het heeft wel even geduurd voordat ik dat zelf ook zo zag.

Hoe heb je het ervaren in het begin in Rotterdam?

Het was niet gemakkelijk. Een jonge priester met een donkere huid uit een heel andere, behoudende cultuur. Ik had moeite met hoe kinderen tegen hun ouders spraken, op hetzelfde niveau, zo zonder respect. En in de kerk kon ik zeker in het begin niet wennen aan een vrouw die voorging. Dat waren heel confronterende beelden.

Marie-Antoinette Willemsen

De lange weg naar Nusa Tenggara, Spanningsvelden in een missiegebied

Hilversum (Uitgeverij Verloren) 2015, 220 p., geïll., ISBN 978-90-8704-519-7.

De Nederlandse missionarissen van Steyl (Societas Verbi Divini) hebben naast andere orden en congregaties hun bijdrage geleverd aan de evangelisatie van Nederlands-Indië in de 20ste eeuw. In 1913 namen zij van de Jezuïeten de Kleine Sunda eilanden over als missieterrein in

de provincie Nusa Tenggara Timur. Op een van deze eilanden, Flores, concentreerden zij hun missionaire arbeid. Al de missionarissen die in dit boek ter sprake worden gebracht zijn daar werkzaam geweest. Deze studie maakt zowel gebruik van de interviews die in het kader van de KomMissieMemoires gemaakt zijn, naast interviews die de auteur zelf heeft afgenomen, als ook van ego-documenten en literatuur. Dit heeft geresulteerd in vier dubbelportretten van vooroorlogse missionarissen, die tot de pioniers van dit missiegebied gerekend kunnen worden. Van elk van de acht missionarissen wordt een korte levensbeschrijving gegeven, waarna hun werkzaamheden worden belicht

vanuit het perspectief van interculturele spanningen. Deze deden zich voor op alle terreinen van de missionaire pastorale.

Om een zo gevarieerd mogelijk beeld te geven van het missionaire apostolaat dat zij verrichtten, komen vier taakgebieden aan bod. In het eerste hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het seminarieonderwijs. Frans Cornelissen (1896-1983) wordt belicht als grondlegger van het seminarieonderwijs waarmee hij in 1926 een aanvang nam en dat hij gestaag uitbreidde tot een gymnasiumopleiding. In 1936 werd een grootseminarie geopend. Kees Maas (1938-) doceerde hier moraaltheologie eind jaren zestig na zijn studie aan de Academia Alfonsiana in Rome succesvol afgerond te hebben. Hij probeerde de nieuwe impulsen van het Tweede Vaticaans Concilie in zijn vakgebied te verwerken. Het volgende hoofdstuk is gewijd aan het ontwikkelingswerk dat verricht werd op Flores. Jan van Doormaal (1911-1996) en Johan Loeters (1913-1987) kregen na hun hogere priesterstudies voltooid te hebben opdracht om tropische landbouw te studeren aan respectievelijk de landbouwhogeschool in Wageningen en de middelbare koloniale landbouwschool in Deventer. Na hun studie wijdden zij zich aan de verbetering van de leefomstandigheden van de bevolking van Flores door nieuwe landbouwmethoden te introduceren. Hierna worden twee bestuurders voor het voetlicht gebracht: Bisschop Anton Thijssen (1906-1982) en

regionaal Antoon Bakker (1910-2005). In dit dubbelportret worden de problemen geschetst waarmee de bestuurders van dit missiegebied te maken kregen. Naast meer persoonlijke kwesties die betrekking hadden op de individuele confratres met wie zij ex officio te maken hadden, komen ook aan de orde de grote vraagstukken op sociaal, politiek en kerkelijk gebied die in hun bestuursperiode speelden. De officiële kerkelijke positie in deze kwesties wordt duidelijk in het beleid en handelswijze van deze twee bestuurders. Ter completering van het overzicht van het missiewerk van de S.V.D. op Flores worden de levensschetsen gegeven van twee broeders. Petrus Laan (1911-1985) kreeg de leiding over de boekbinderij van de Arnoldus drukkerij in de stad Ende op Flores. Tegelijkertijd echter ontpopte hij zich als een documentalist van formaat die een hele reeks documentenboeken samenstelde die van onschatbare waarde zijn voor de geschiedenis van het missiewerk op Flores. Marianus Klein-Koerkamp (1918-1991) die vanwege zijn achtergrond verstand had van het boerenbedrijf, kreeg geheel tegen de verwachting in een benoeming als schipper van de missieboot. Gedurende zijn hele missionaire leven heeft hij gevaren. Toen hij stierf kwam er een einde aan het tijdperk van de missieboten.

De biografische schetsen zijn geschreven volgens een bepaald patroon. Naast de jeugd van elke missionaris, het gezin waarin hij opgroeide en de opleiding die hij genoot alvorens te vertrekken naar Flores, komen de activiteiten aan de orde die hij ondernam na zijn benoeming. Van grote invloed hierop zijn de verreikende gebeurtenissen die plaatsvonden in zijn missionaire leven: de Tweede Wereldoorlog, de internering door de Japanners, de onafhankelijkheid van Indonesië, de *indonesianisatie*, de Nieuw Guinea kwestie en het geweld met betrekking tot de generaalscoup in 1965. Maar ook wordt aandacht besteed aan de veranderingen die het Tweede Vaticaans Concilie met zich meebracht in zijn missionaire bestaan als priester en/of religieus.

Vanwege haar eerdere studies over missionarissen van Steyl die op Flores gewerkt hebben is de auteur zeer goed ingewerkt in de geschiedenis van deze sociëteit op dat eiland. De voorliggende verhandeling heeft daar zeker van geprofiteerd. Men zou zich kunnen afvragen waarom haar niet de opdracht verleend is om een alomvattende geschiedenis van het missiewerk van de S.V.D op Flores te schrijven in plaats van een aantal biografische schetsen. Deze zijn overigens juweeltjes van invoelingsvermogen met de dramatis personae gecombineerd met een grote vakkundigheid. Ook aan de hand van deze studie wordt weer duidelijk dat het project van de KomMissieMemoires wezenlijk bijdraagt aan de missiegeschiedenis van Nederland.

Voor lezers die minder bekend zijn met de geografie van Indonesië en de Kleine Sunda archipel in het algemeen en Flores in het bijzonder zouden een paar uitgebreide kaarten erg goed van pas komen. Men zoekt de talloze geografische aanduidingen en namen van plaatsen die in dit boek voorkomen tevergeefs op op het summiere kaartje dat voorhanden is. Bovendien zou een verklarende woordenlijst van Maleise en Indonesische termen zeer behulpzaam zijn bij het lezen van deze studie. De auteur geeft nu eens wel en dan weer niet een vertaling van woorden in deze talen in de tekst. Een andere keer is hij te vinden in de eindnoten. Een laatste opmerking zou ik willen maken over het eerste dubbelportret. Ofschoon de auteur in de inleiding spreekt over “vooorlogse missionarissen” en “pioniers” die het verdienen om voor het voetlicht geplaatst te worden, kan toch moeilijk gezegd worden dat Kees Maas die net voor de Tweede Wereldoorlog geboren is, tot deze categorie missionarissen behoort. De andere geportretteerde missiewerkers behoren hier wel toe.

Albert de Jong CSSp

Pater Piet Loohuis

9 december 1941 – 19 mei 2017

Piet Loohuis is voor zijn priesterwijding al naar Tanzania gegaan om daar zijn theologiestudie af te ronden. Na zijn wijding in 1972 is hij op enkele jaren na altijd in Tanzania geweest tot zijn definitieve terugkeer naar Nederland in 2011 wegens ziekte. Hij heeft er vooral gewerkt voor de jeugd, eerst in het Jeugdcentrum de Heilige Philippus Neri, geholpen door kennissen en jongeren uit Valkenswaard en later in het Afri-Youth Development Services centrum, beiden in Arusha. Geheel tegen zijn zin moest hij meteen na zijn terugkeer naar ons verzorgingshuis Libermannhof in Gennep. Hij had er veel moeite mee om zijn ziekte te accepteren en was van tijd tot tijd niet gemakkelijk voor zijn omgeving. Hij overleed als gevolg van een tia die hem fataal werd.

Spiritualia Spiritana: Spiritijnse herinneringen van wijlen Pater E. Welling

Het Missiehuis in de Molenpoort

We nemen de gouden draad weer op, die nu, na de grote vakantie waarin je leerde pijproken, doorgetrokken werd naar de Coenraad Abelsstraat 36 te Weert, waar de 'Franse Paters' een missiehuis hadden voor de 'studenten zonder centen'.

Het eerste waar we op het station kennis mee maakten, waren de Weerter vlaatjes van Antje, en die toen nog een dubbeltje kostten.

Het kale gebouw aan de Molenpoort miste volkomen de romantiek van het Gemertse kasteel. Bovendien was het er op zonnige dagen niet uit te houden, wanneer de Limco met zijn flauwe stinklucht je onpasselijk maakte.

Maar de ergste ontgoocheling was dat je weer onderaan moest beginnen. In Gemert dacht je heel wat te zijn, omdat je als student van de tweede latijnse een heel stel jonge broekjes onder je had, maar in Weert werd je als jochie van de Grammatica maar net geduld door de heren van de Poësis en de Rhetorica.

Ook hier moest je doorheen: even wennen aan de open slaapzaal. Het rozenhoedje draaien op de stoffige cour, en de nieuwe professoren die lang niet mals waren. Ook daar hebben we ondervonden: ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is.

Er waren toen ook al emeriti, maar zonder A.O.W.: een oude pater, oud-overste, afkomstig uit Noord Frankrijk. Hij stond wankel op zijn benen en had daarom een robuuste, permanente misdienaar, die hem moest opvangen als hij tijdens de Mis dreigde te vallen.

Zijn taal was een grappig mengsel van frans, Hollands en Weerts. Het was een erg goede man, die én om zijn vriendelijkheid én om zijn ringbaardje, van de Weertenaren de bijnaam had gekregen van 'Hartenkoning'.

Dan was er nog een oud broeder, een eind in de tachtig, een halve kluzenaar, die wij af en toe te zien kregen, en die een spookachtige indruk maakte met zijn grote zwarte cape met puntmuts.

Op een goeie dag toen de wandeling terugkwam, en de sliert zich door de nauwe poort vocht, moesten de notenbomen op de cour het ontgelden, maar de prefect, een kleine man met witte kuif, had dit voorzien, en hij sommeerde: "allemaal op de knieën, hoor niet". Alles vloog op de knieën, en onze Broeder, die uit de tuin kwam aansloffen, knielde ook neer in de mening dat het Allerheiligste voorbij kwam.

Het was onbeleefd wanneer je met je studiemouwen aan bij de overste zou komen. Zodoende lagen er tijdens de avondstudie gewoonlijk een paar studiemouwen voor zijn deur. Toen dan een van de studenten op 'directie' was, kwam de brave broeder in zijn onderbroek van zijn kamer af, trok de studiemouwen om zijn benen en ging zó het koor op ter aanbedding.

Ontspanning

Ontspanning was er niet zo bal veel. Voetbalvelden waren er nog niet bij huis, en op de plaats van de nu af te breken nieuwbouw (studentenbouw) lag de moestuin. Op de cour stond een rekstok, die erg in trek was, en er waren een paar beugelbanen waar menige strijd geleverd is.

Aan de andere kant werd de cour begrensd door het W.C. paleis, het 'keizerrijk' met de driekwart deuren. Achter dat 'keizerrijk' liep een paadje naar de vrijheid en het winkeltje van Mieke van Tuul. Tijdens de kleine recreatie onder de avondstudie heeft menigeen er gebruik van gemaakt om daarna de buurtgenoten in de studiezaal te kunnen trakteren. Soms werd iemand bij de prefect geroepen tijdens zijn studie. Dan ging er een luikje open van de prefectenkamer

die grensde aan de studiezaal. Er verscheen dan een vogelkopje in het luikje om zachtjes iemand te ontbieden, of met een forse stem om stilte te manen.

Verder was er de barre winter van 1929 waarin wij bij zestien graden onder nul over de Zuid Willemsvaart tegen de wind optornden naar de ijsbaan op de IJzeren Man.

In diezelfde winter werd er met vastenavond een toneelstuk opgevoerd, waarbij het zó koud was dat de toeschouwers zaten te rillen in hun overjas. Allemaal ontspanning!

De mooiste middagen waren in de zomer de zwem- en roeipartijen in de IJzeren man, meer gewaardeerd dan de zondagse wandelingen over de Roermondsestraat tot bij den 'Trumpert' of over de Eindhovenseweg tot aan de overweg. Dat was saaiheid ten top.

Inkleding

Voor de studenten was het een tijd van gezonde honger en ook de dagen van het 'Ego cogito' zullen we niet gauw vergeten.

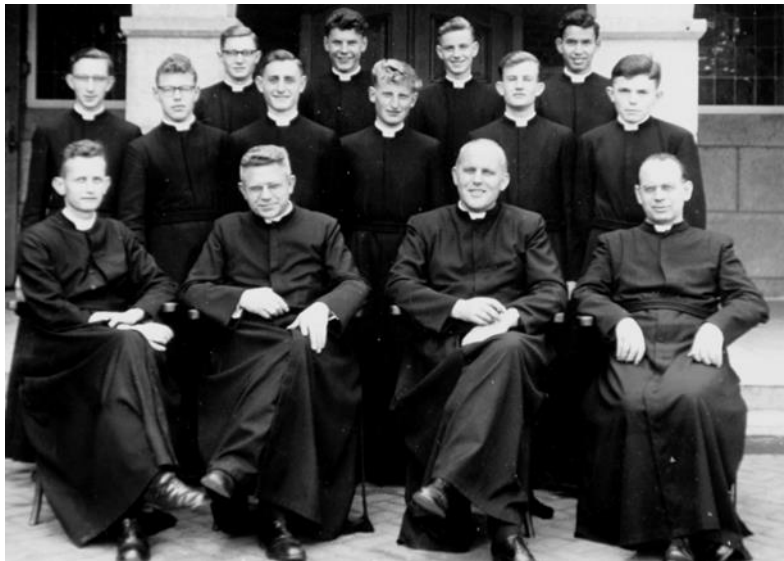
Het jaarlijkse hoogtepunt was de inkleding van de Rhetorica, waarbij de 'togandi' veranderden in 'togati'. Heel trots, maar

onwennig, waren zij de feestelingen. Gewoonlijk was de inkleding zelf een heel warm gebeuren, waarbij de retraitepater de feestpredicatie moest houden. Eén van die predikanten zei bij die gelegenheid tot de studenten en hun familie in de overvolle kapel:

'Nu we het dan toch zover hebben laten komen, zullen we maar overgaan tot die dingen die gaan volgen.'

Een ander meende de kloosterlingen-in spe er op te moeten wijzen dat het niet altijd feest kan zijn. Hij bedoelde het goed, maar hij zei: "In het klooster is het ook niet altijd rozescheur en manegrijn."

Hou je dan maar goed, zelfs in een splinternieuwe toog!

Einde van het schooljaar

Na het vertrek van de 'togati' ('toch gaat ie, zei de pater uit Deurne) viel er een beklemming over de achtergebleven studenten. Want de examens stonden voor de deur en er werd gestudeerd! Met zaklampjes onder de dekens.

Dam kwam de 'bloedraad' en de 'bloedwandeling', gevolgd door de prijsuitdeling en de tranen. De gezakten (gepakt en gezakt gingen ze naar huis) moesten één voor één bij de baas komen om het vonnis te vernemen. Voor menigeen was dat het allerlaatste bezoek 'ad limina'.

De avond vóór de vakantie dreigde de zaak wel eens uit de hand te lopen, wat voor sommigen betekende: een trein later naar huis. Daarna kwam een onwennige stilte in het grote huis, met nog een slotvergadering die uren kon duren.

Willem, de koning van de slaapzaal, sleepte de vergeten spullen bij elkaar, en kon beginnen aan het barbaarse werk: het schrobben van de slaapzaal. Vanaf deze plek nog een postuum eresaluut aan Willem, die voor studenten meer heeft betekend dan menigeen vermoedde.

Het is mogelijk dat de chronologische volgorde wat in de war is gekomen, maar hopelijk neemt niemand me dit kwalijk.

De Missieclub 'Sint Paulus'

In deze periode werd ook de 'Missieclub' opgericht, die zo'n voorname plaats zou gaan innemen in het studentenleven. Op de officiële vergaderingen heeft menig voorzitter water en bloed gezweet bij zijn speech. Vooral het clublied is ingeslagen en werd aan het slot met overgave gezongen, waarbij de toenmalige overste zó onder de indruk was dat hij zong: "Wij zagen een stem, 't was de Meester die sprak: Komt gij naar mijn rijpende velden....." Het lied was gecomponeerd door dezelfde pater die jaren later zou zeggen: "Had 'm (Hattem) maar in Weert gelaten."

In elk geval met je gewone bagage kreeg je gewoonlijk materiaal mee van de Missieclub ter verkoop onder de vakantie, en liefst ook: nog wat profexemplaren van de 'Bode van de H. Geest' en van 'Ons Missievriendje' onder redactie van Heerom Julius.

Een zeer corpulente pater zwaaide toen de staf over de studenten. Hij deed dat met zachte hand en een gulle glimlach. Hij hield niet van moeilijkheden en trammelant en onderhield goede relaties met de 'weldoeners'.

Dan was er nog een bijzondere sensatie wanneer 's zondags op het einde van de avondstudie de briefjes met goede werken werden opgehaald. Heel snel werden er dan wat offertjes op papier gezet, alles werd keurig verzameld en gebundeld tot een geestelijke ruiker, die werd aangeboden tijdens de vergadering van de Missieclub 'Sint Paulus'.

De nieuwbouw

Rest mij nog te vermelden dat in deze tijd de nieuwe studentenbouw is klaargekomen, de bouw die nu, in 1978, ten offer valt aan de slopershanden, maar waarbij ze wel hamers nodig zullen hebben van bijzondere kwaliteit. De Nieuwbouw was natuurlijk 'verboden terrein' maar wat wil je? Mensen doen het liefst dingen die ze niet mogen doen. "Gij zult mij niet in de nieuwbouw komen, hoor niet!" De nieuwbouw bracht voor studenten een hele serie verboden mee, gesanctioneerd door zoveel weken rookstraf. Maar de nieuwbouw kwam op tijd klaar, zodat in september 1930 ook 'Gemert' kon verhuizen naar Weert, waar vanaf die tijd zo'n 200 studenten gehuisvest waren.

E. Welling CSSp

Jarigen in juni

4	Geert Jansen	20	Simon van Niel
	Cândido Luhuma	23	Harrie Zandbelt
5	Ben Rutten		Jean Luc Mvondo
6	Piet Meeuws	30	Pieter Vaars

Interview van Spiritijnen

Op vrijdag 19 mei zijn de leerlingen van 2 Havo/Vwo van het Elzendaalcollege Gennep wederom te gast geweest bij de Spiritijnen in Gennep. Individueel hebben alle leerlingen interviews afgenomen bij de paters en broeders. Al maanden is de klas bezig zich

voor te bereiden op dit interview. Wederzijds hebben er bezoeken plaatsgevonden om elkaar te leren kennen. Nu was dan het moment daar om et paters en broeders te interviewen. Het leverde persoonlijke, mooie, vaak zeer indrukwekkende gesprekken op. De leerlingen zullen de gesprekken uitwerken en ze daarna gaan aanbieden aan de Spiritijnen.

NIEUWS UIT VIETNAM

Uit een brief van pater Frédéric Rossignol

Tegenwoordig ben ik novicemeester en woon op het platte land (in Cu chi, 45 km van Saigon). Wij hebben een heel prettige internationale communiteit, met 6 novicen (5 Vietnamezen en 1 Indiër), vervolgens nog een Indische medebroeder die een spiritueel jaar maakt en een Vietnamese medebroeder die mij helpt bij mijn taak. Alles bij elkaar een gemotiveerde sympathieke groep mensen.

Wat mijzelf betreft, na een verblijf van 9 jaar in de stad kan ik hier weer wat op verhaal komen. Dit werk spreekt mij ook meer aan. Het is mijn taak de lessen van het noviciaat te organiseren. Ook al moeten we zelf alle lessen nog samenstellen, toch is het niet te zwaar omdat wij dit jaar met drie priesters zijn. Ik geef slechts les op maandag- en woensdagmorgen. Mijn eerste serie duurt twee en een halve maand: de doelstellingen van het noviciaat (2 weken), roeping (3 weken), vervolgens praten wij over de criteria voor toelating (3 weken) en de geestelijke begeleiding. De andere lessen gaan over de betekenis van het gebed, de geschiedenis van het religieuze leven, de Heiligen, de geschiedenis van de congregatie en van de stichters, de sociale leer van de Kerk, de Leefregel...

Het gemeenschappelijk leven in het noviciaat vraagt ook een groter engagement dan tijdens het postulaat. Men werkt een beetje in de tuin (wij hebben jacquiers, kokospalmen, bananen, kippen, eenden en vissen en een groentetuin): de tuin is 1 ha groot (tot nu toe heb ik er mezelf nog niet veel mee bezig gehouden). We spelen volleybal, tafeltennis en zelfs het "jeu de boules" (dat ik 2 jaar geleden uit België heb meegebracht). Ik heb ook mooie fietstochten gemaakt in het buitengebied, tussen rijstvelden, rubberboomplantages en nog

veel meer andere gewassen; niet ver van ons vandaan (5 km) is er ook een zwembad, dat behoort aan een hotelletje, dat gerund wordt door Vietnamezen die geëmigreerd zijn geweest naar Frankrijk, maar sinds kort weer zijn teruggekeerd naar Vietnam. Ze hebben mij aangeboden gebruik te maken van het zwembad wanneer ik maar wilde.

Het noviciaat biedt ook de gelegenheid om meer tijd te besteden aan het gebed. Het gebed bepaalt hier het ritme van de dagorde, vanaf 6 uur lauden en H. Mis. Na het ontbijt meditatie (45 min. allemaal samen in de kapel) en daarna vanaf 9.15 uur tot 11.15 uur les. Om 11.45 uur Gebed Overdag (15 min.), maaltijd en siësta. Om 14.30 uur rozenhoedje, waarna een tijd voor persoonlijke bezigheden. Om 16.30 uur sport, werk in en rondom het huis of in de groentetuin. Om 18 uur avondgebed, 18.30 uur avondeten, 21 uur completen, gevolgd door het "Silentium magnum" (grote stilte). Dit is zo ongeveer mijn dagindeling. Vier keer in de week gaat mijn medebroeder of ikzelf om beurten de mis lezen in twee gemeenschappen van zusters. Vlak bij ons in de buurt zijn er 4 gemeenschappen van zusters. Iedere zaterdagmiddag geven de novicen godsdienstonderwijs of houden zich bezig met gehandicapte kinderen.

Zoals u ziet, la vie est belle. Ongeveer twee keer per maand ga ik naar Saigon om mijn vrienden en mijn medebroeders op te zoeken of om de H. Mis te lezen in de Franstalige parochie.

Wij hebben dit jaar 40 seminaristen, van wie er 10 op stage zijn in het buitenland. Over goed drie jaar verwachten wij de eerste priesterwijdingen...

Ons huis voor de theologieopleiding in Manilla (Filipijnen) is in aanbouw en reeds voor 2/3 gereed. Wij hopen dat het in december 2016 klaar zal zijn.

Frédéric Rossignol

DAGBOEK mei 2017

1 mei "Gekomen is de lieve mei, Mari-hi-ja" zongen we vroeger tijdens onze jeugd jaren, devoot meelopend in kleurrijke processies, met een schuin oog omhoog gericht, begerig de kruinen der bomen spottend, op zoek naar vogelnestjes. Het algemeen aanvaard ornithologisch fenomeen "In mei leggen alle vogeltjes een ei, behalve de koekoek en de spriet, die leggen in de meimaand niet" was ons toen namelijk ook al bekend. 1 Mei betekent voor ons vandaag dat de lente is begonnen en dat wij kunnen gaan genieten van het zonnige weer, het frisse groen en de bloesem alom. Helaas ligt ons mooie zonnige weer nog even ergens te niksen in de buurt van de Golf van Biskaje.

Vandaag neemt onze medebroeder Alexis Ndzalouma tijdelijk zijn intrek in Spiritijnenhof. Van hieruit gaat hij zijn studie Nederlands voortzetten aan de Radboud universiteit in Nijmegen. Wij wensen hem veel succes toe en hopen dat hij goede vorderingen zal maken.

2 mei Een technicus van Proteion bezoekt in Spiritijnenhof alle appartementen om er de apparatuur van de zorg-tv weg te halen. Sinds kort is deze vervangen door een nieuw

- telefonisch alarmsysteem. Wij hopen dat wij hier niet al te veel gebruik van hoeven te maken.
- 3 mei Piet Delisse gaat samen met Gerard Hogema naar de uitvaart van Mw. Annie Hogema-Thöne, schoonzus van Gerard, in de kapel van de R.K.-Begraafplaats Buitenveldert, waarna zij wordt bijgezet in het familiegraf. Wij wensen Gerard veel sterkte toe.
- Ter ere van het feest van de Apostelen Philippus en Jacobus wordt tijdens de H. Mis het apostellied van wijlen pater Driek Berkers nog eens ten gehore gebracht. De Oud-Weertenaars onder ons zingen het lied, als eerbetoon ook aan de componist, uit volle borst mee.
- 4 mei Deze dag staat in het teken van de herdenking van de oorlogsslachtoffers die gevallen zijn voor onze vrijheid. Meerdere medebroeders nemen deel aan de officiële herdenking hier in Gennep, anderen sluiten zich aan bij de nationale herdenking op De Dam die rechtstreeks wordt uitgezonden op TV.
- 5 mei Bevrijdingsdag, maar niet voor iedereen in Nederland een vrije dag !
- 6 mei In Gennep vieren wij vandaag, een uitzonderlijk mooie zonnige lentedag, onze jaarlijkse familiedag. Er worden een 60-tal familieleden verwacht en rond 10 uur is het dan ook gezellig druk in de soos. In een goed bezette kapel gaat Toon Gruijters voor in een bijzonder sfeervolle Eucharistieviering, waarna wij elkaar weer treffen in de eetzaal, de soos en op het terras van Spiritijnenhof, waar de catering voor een heerlijke kop soep en lekkere broodjes heeft gezorgd. In de namiddag ziet een 30-tal bezoekers in de kapel van Libermannhof de film "Testament van een Missie". Op zo'n dag is er gewoonlijk veel nieuws uit te wisselen en veel bij te praten, zodat het altijd te vroeg avond is. We kunnen weer terugzien op een mooie en gezellige ontmoetingsdag met onze familieleden en onze medebroeders.
- 8 mei De week begint weer met de bekende vergaderingen van het provinciaal bestuur en de huisraad, die in de namiddag nog gevolgd worden door een communiteitsgesprek. Er moet wat afgepraat worden om niet van de juiste koers af te dwalen.
- Tegen de avond zien wij Johan Berndsen weer heel tevreden thuis komen van een vierdaagse bedevaart naar Beauraing, waaraan hij als begeleider heeft deelgenomen. Marcel Uzoigwe neemt deel aan de participantenbijeenkomst van het NIM (Nijmeegs Instituut voor Missiewetenschappen).
- Walter Damen ontvangt het droeve bericht dat zijn zus Henriette op de leeftijd van 96 jaar in Amsterdam is overleden. Walter, van harte gecondoleerd.
- 11 mei De Heemkundekring van Lieshout vertoont vanavond voor zijn leden de film "Testament van een Missie", waarbij ook vier spiritijnen aanwezig zijn. Tijdens de voorstelling is er een consumptiepauze ingelast, wat de sfeer niet echt ten goede komt. Bovendien valt het beeld af en toe weg, wat de aanwezigen overigens niet echt gestoord lijkt te hebben, want na afloop informeren zij naar de datum van de volgende voorstelling en keren zeer tevreden huiswaarts.
- Gedurende de filmvoorstelling krijgt een van de aanwezige spiritijnen een telefonische oproep van de brandweer uit Gennep met de mededeling dat deze een brandmelding ontvangen heeft uit Spiritijnenhof. Dit bericht voert de spanning bij de vier aanwezige spiritijnen wel behoorlijk op. Vanuit Lieshout een brand blussen in Gennep.... daar schijnen alle slangen van Bavaria tezamen helaas niet lang genoeg voor te zijn. Na afloop van de film rijden de vier spiritijnen dan ook met hangende hoofden naar huis in de veronderstelling in Gennep enkel een rokende puinhoop aan

te treffen. De filmavond kent gelukkig toch nog een happy end: Spiritijnenhof blijkt nog fier overeind te staan. Wat er precies aan de hand is geweest zal wellicht altijd in nevelen gehuld blijven, ook al zijn er sterke aanwijzingen die onmiskenbaar in de richting van een “rookGordijn” wijzen....

Enkele medebroeders schijnen erg met het lot van Ajax begaan te zijn en worden innerlijk gekweld door slechts één vraag: gaan ze of gaan ze niet ? Het bevrijdende antwoord komt tenslotte rond half elf: Ja, ze gaan naar Stockholm om de finale te spelen van de Europa Leaguefinale tegen Manchester United !

12 mei De medestanders houden vanavond en morgen hun pelgrimsweekend in onze gemeenschap van Berg en Dal rond het thema: “Hoe kijk je als medestander in je dagelijkse leven/werk over grenzen heen?” Ze komen al snel tot de conclusie dat de locatie hen weer een bekend thuisgevoel geeft. Verder is het weer vrij zacht, zodat vele gesprekken en activiteiten buiten plaats kunnen vinden. Het thema “Over je grenzen heen kijken” biedt voldoende gespreksstof voor de groep van 12 personen en nodigt bovendien uit tot een creatieve manier van verwerking. Het weekend wordt afgesloten met een aan het thema aangepaste mooie viering. Voor de “nachtopvang” hebben Clemens en Marleen hun caravan meegebracht, terwijl Koos en Martin de nacht in Gennep doorbrengen.

15 mei Geen bestuursvergadering vandaag, enkele leden van het bestuur, Gerard, Trudie en Koos, nemen een paar daagjes vrij. Wij wensen hen een aangename zonnige vakantie week toe.

In Helvoirt begint vandaag de bijeenkomst van jonge spiritijnen die in landen van Europa werkzaam zijn. De groep bestaat uit 12 deelnemers, waarvan er 3 in Frankrijk werkzaam zijn, 2 in België, 2 in Portugal, 2 in Nederland, 1 in Duitsland, 1 in Spanje en 1 in Engeland. Verder zijn aanwezig Alain Mayama, lid van de Algemene Raad in Rome; Kenneth Okoli, provinciaal van Engeland, als vertegenwoordiger van de Europese provincials (UCE); en James Flynn als secretaris van de UCE in Brussel. Marcel Uzoigwe is aanwezig als contactpersoon en organisator vanuit de Nederlandse provincie.

In de namiddag komt Mgr. Jan Osga, bisschop van Doumé (Kameroen), op bezoek in Gennep om onze medebroeders die in zijn bisdom gewerkt hebben te begroeten. Hij is vergezeld van zijn vroegere econoom Joseph Madlodz, want er zijn enkele financiële kwesties te regelen met o.a. Theo Naus.

16 mei De jonge spiritijnen die in Helvoirt verblijven bezoeken vanavond onze gemeenschap in Eindhoven en krijgen daar -tot hun grote verbazing- een heerlijke Afrikaanse maaltijd voorgeschoteld.

17 mei In Helvoirt wordt vanavond de film “Testament van een Missie” (Engelse versie) getoond. De groep jonge spiritijnen lijkt zeer tevreden over deze film. Een van hen is van mening dat hij zeer geschikt is voor middelbare scholieren, een ander denkt dat we er wel “roepingen” mee kunnen werven. Hopelijk laten deze “nieuwe roepingen” ons dan niet al te lang wachten, want onze tijd is beperkt.

18 mei In de Hofkerk in Amsterdam wordt vandaag een afscheidsdienst gehouden voor Mw. Henriette Beekveldt-Damen, de zus van onze medebroeder Walter Damen. Naast Walter zijn ook Gerard Hogervorst en Kees Bruin bij deze mooie afscheidsviering aanwezig.

In Tilburg wordt vandaag een platformdag georganiseerd door de werkgroep “Internationaliteit Religieuze Instituten” (IRI). Een 30-tal provinciale oversten en

andere verantwoordelijken nemen deel aan deze bijeenkomst, waarvan het thema is “Do’s & don’ts van internationalisering”. In de eerste themaronde, die handelt over “begeleiding” geeft Martin van Moorsel een inleiding. In de tweede ronde, handelend over “priesterreligieuzen en pastoraat”, deelt John Onoja zijn pastorale ervaringen met de groep. In de namiddag komt de Nederlandse wet- en regelgeving m.b.t. de komst van buitenlandse religieuzen aan bod. Marcel Reurs en Thomas van Houwelingen geven de knelpunten alsook de jongste veranderingen aan in de regelgeving. Een grote verandering is b.v. dat iedere congregatie bij de aanvraag van een verblijfsvergunning de jaarrekening moet overleggen en een door een accountant afgegeven controleverklaring. Dit is een ongebruikelijke zaak, temeer daar dit voorschrift alleen voor een religieuze organisatie geldt. Bovendien is het een erg dure maatregel. Er zal protest tegen aangetekend worden, maar voorlopig zal deze voorgeschreven verklaring er toch moeten komen. Onze congregatie heeft hier al meteen mee te maken.

Onze jonge medebroeders in Helvoirt beëindigen vanmorgen hun bijeenkomst. In de namiddag maken zij een uitstapje naar het Afrika Museum en bezoeken onze gemeenschap in Gennep. Zij verzorgen hier onze dagelijkse eucharistieviering, waarbij er zo hard gezongen wordt, dat niet alleen de medebroeders van Gennep met hun lichtelijk afgesleten stembanden, maar ook zelfs de vrolijk tjilpende vogels in het park er stil van worden. Alleen al het feit om zoveel jonge enthousiaste medebroeders bij elkaar te zien, is een hoopvol teken voor de toekomst van de congregatie. Zij laten zich vervolgens het lopend buffet heel goed smaken en er is tussen al die bedrijven door volop gelegenheid om elkaar te ontmoeten. Rond 20 uur vertrekken zij heel tevreden over hun uitstapje weer richting Helvoirt. Morgen zal iedereen weer huiswaarts keren. Deze groep jongere collega’s heeft de gemeenschap van Gennep een genoeglijke ontspannende avond bezorgd.

18 mei Leerlingen van het Elzendaal College uit Gennep komen een zevental medebroeders een interview afnemen. Dit is het laatste onderdeel van een schoolproject rondom de film “Testament van een Missie”.

Om 16.45 uur overlijdt in Libermannhof onze medebroeder Piet Loohuis, niet geheel onverwacht, maar het verrast ons toch allemaal. Zijn gezondheid liet al lang te wensen over, reden waarom hij in 2012 vanuit Arusha (Tanzania) naar Gennep is gekomen. Moge hij nu rusten in vrede.

19 mei Het provinciaal bestuur heeft een ontmoeting met de nieuwe buitenlandse medebroeders, die nog in het taaltraject zitten. Het onderwerp van de bijeenkomst is: “Inburgering in de provincie”. Het bestuur vindt het zinvol om hen af en toe wat bij te praten over de situatie van de provincie om hen te helpen hun plaats daarin te vinden.

Enkele familieleden van Piet Loohuis komen naar Gennep om afscheid te nemen van hun overleden broer.

20 mei Harrie Tullemaans, Paul van Laere en Nelleke Dinnissen gaan naar Weert om aanwezig te zijn bij de vertoning van de DVD “Het slot van de Spiritijnen” voor de leden van de MOV-groep. Er zijn ongeveer 50 belangstellenden.

21 mei Frans Verhoeven, oud-deken van Eindhoven, viert in de Lambertuskerk zijn gouden priesterfeest. Als deken heeft Frans veel voor het Missionair Team betekend en hij heeft nog altijd veel contact met de leden van het team. Er zijn dan ook meerdere

spiritijnen vandaag op zijn feest aanwezig: Marcel Uzoigwe, John Onoja, Alexis Ndzalouma, Marielle Beusmans en Martin van Moorsel.

- 22 mei Zal het kasteel van Gemert ooit verkocht worden! De bijeenkomsten van de Provincie, de Gemeente Gemert-Bakel en de Congregatie naderen hun einde. In de eerste helft van de maand juni zal het resultaat hiervan, alsook het verslag van het onderzoek "Ruimtelijk Kader van het Kasteel", uitgevoerd door Wessel de Jonge architecten, aan diverse groepen in Gemert gepresenteerd worden. Er is nog veel werk aan de winkel voor het bestuur.
- 23 mei Rond 18 uur is er een evaluatiebijeenkomst in Heerenveen van bisdom, pastores, parochiebestuur en Congregatie. Het is fijn en bemoedigend om van alle partijen te horen dat zij erg tevreden zijn over onze medebroeders Charles en Leo. Wel verwachten zij van het bestuur van de congregatie zo snel mogelijk een antwoord op de vraag: "Wanneer komt nu eindelijk de beloofde derde man?" Dus, aan jou, Titus, nu de taak om je taalstudie alsook je inburgeringscursus zo snel mogelijk af te ronden. De tijd dringt. Het kerkvolk zit, bij wijze van spreken, in de kerkbanken op je te wachten !
- 24 mei Vandaag nemen we, tezamen met zijn broers en zus, met zijn neven en nichten en met bekenden uit Valkenswaard, in de Sint Janskerk te Gemert afscheid van onze medebroeder Piet Loohuis. Koos Gordijn gaat samen met Pieter Pubben en Harrie Tullemans voor in de Eucharistieviering. Koos Gordijn doet de overweging. Dat Piet moge rusten in de Vrede van de Heer !
- 26 mei Deken Jos van den Bosch uit Gemert bespreekt het rooster van de parochievieringen in Gemert en in de overige kerken van het dekenaat. Hij rekent hierbij natuurlijk ook op assistentie van de spiritijnen uit Gennep. Met het vertrek van de paters Karmelieten uit Handel wordt de situatie daar steeds nijpender. Tegen de avond wordt Geert Jansen, wiens gezondheid de laatste tijd te wensen overlaat, opgenomen in het ziekenhuis van Boxmeer voor nader onderzoek.
- 27 mei Op Schiphol komen twee medebroeders uit Nigeria aan, Emmanuel Cyril INAM en Callistus CHIJOKE OFFOR. Zij hebben al meerdere jaren parochiewerk gedaan in hun eigen land. Zij komen nu als missionarissen onze gelederen in Nederland versterken. Van harte welkom en we hopen dat jullie je snel thuis gaan voelen.

Overledenen

- 10 april In Someren overleed in de leeftijd van 77 jaar mevrouw Annie Hendriks- vanBommel, zus van †pater Toon van Bommel.
- 10 mei In Amsterdam overleed in de leeftijd van 96 jaar mevrouw Beekveldt-Damen, zus van pater Walter Damen.
- 19 mei In Someren overleed op 90 jarige leeftijd de heer Toon van de Laar, broer van pater Jo van de Laar.
- 24 mei In Veldhoven overleed in de leeftijd van 93 jaar mevrouw Maria van Oorschot – van Beek, zus van pater Huub van Beek.

Op 30 mei 2017 is in Bertoua (Kameroen) het 10 jaar geleden overlijden herdacht van Monseigneur Lambertus van Heijgen.

